

Marhahús

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2017b) szerint a marhahús globális termelése 61,4 millió tonna volt 2017-ben, 1,5 százalékkal emelkedett az előző évihez képest. A nagy termelő országok közül az Amerikai Egyesült Államokban 5,2 százalékkal, Braziliában 1,8 százalékkal, Kínában 1 százalékkal, Indiában 1,2 százalékkal, Argentínában 4,1 százalékkal, Mexikóban 1,9 százalékkal, Pakisztánban 1,7 százalékkal, Törökországban pedig 2 százalékkal nőtt a kibocsátás. Oroszország marhahústermelése 1,5 százalékkal volt kevesebb 2017-ben, mint egy évvel korábban, míg az Európai Unióban és Ausztráliában nem változott számottevően a kibocsátás. Az Egyesült Államokban a 2014 óta bővülő állatállomány miatt nőtt a vágómarha kínálata, így több vágóállat került a vágóhidakra, ami növelte a marhahús termelését. Braziliában 9,45 millió tonnára emelkedett a marhahústermelés 2017-ben, a marhahús iránt fokozódó kereslet és az előző évinél alacsonyabb árak ösztönözték a fogyasztást. Az EC (2017a, b) szerint az unió marha- és borjúhústermelése nem változott jelentősen, 7,9 millió tonna volt 2017-ben. A stagnálás oka, hogy az anyatehénlétszám stabil, ugyanakkor a korábbi évekhez képest csökkent a tejhasznú tehének selejtezése, amit az emelkedő tejárral és a tejtermelési rendszer átalakításának lezárulásával magyaráznak a szakértők. Ugyanakkor több országban (Franciaország, Írország, Hollandia, Lengyelország) nőtt az üszök vágása. A közösség régi tagállamaiban nem változott számottevően a marhahús kibocsátása, míg az új tagállamokban 2 százalékkal emelkedett.

A világ marha- és borjúhús-kereskedelme élénkült 2017-ben, a globális export 3,9 százalékkal emelkedett az előző évihez képest. Brazília marhahúskivitele 3,5 százalékkal 1,83 millió tonnára, Indiáé 3,7 százalékkal 1,76 millió tonnára nőtt. India a megtermelt marhahús több mint 40 százalékát exportálja, a gyengébb minőségű, nagy mennyiségben rendelkezésre álló marhahúst alacsonyabb áron értékesítette a közelkeleti, délkelet-ázsiai és dél-afrikai országokba, ugyanakkor a minőségi marhahúst igénylő piacokon nem tudott jelentős részesedést szerezni. Brazília a korábban megkezdett marketingtevékenységet 2017-ben is folytatta és folyamatosan kereste az új piacok felé nyitás lehetőségét, ennek sikerességét jelzi az export bővülése. Az USA marhahúsexportja 1,29 millió tonna volt 2017-ben, 11 százalékkal múlta felül a 2016. évi volument (USDA, 2017b). Az unió marhahúskivitele 10 százalékkal 268 ezer tonnára emelkedett. A célpi-

acok áttrendeződése a meghosszabbított oroszországi importtilalom miatt, valamint az erős nemzetközi kereslet hatására tovább folytatódott. Legnagyobb mennyiségben élő szarvasmarha és marhahús Törökországba, Hongkongba és Izraelbe került (EC, 2017b). Törökország újra megnyitotta piacát az uniós marhahús előtt, így 2017-ben megindult a marhahúsexport is.

A globális marhahúsimport egy év alatt nem változott jelentősen, 7,75 millió tonnát tett ki 2017-ben. Az USA behozatala a termelés bővülése miatt 2 százalékkal 1,34 millió tonnára csökkent. Főként Kanadából, Ausztráliából, Mexikóból és Új-Zélandról érkeztek szállítmányok az Egyesült Államokba. Oroszország marhahúsimportja öt év alatt csaknem a felére zuhant, és – a korábbi évek tendenciáját követve – mérséklődő termelés, valamint belső fogyasztás mellett kismértékben tovább csökkent 2017-ben. A közösség az egy évvel korábbinál 5 százalékkal kevesebb marhahúst importált ugyanekkor. A marhahús több mint kétharmada Braziliából, Uruguayból és Argentínából származott, Uruguay és Argentína növelte is a beszállított mennyiséget az Európai Unióba.

Az USDA (2017b) szerint a marhahús globális termelése 1,9 százalékkal 62,55 millió tonnára emelkedhet 2018-ban. Az USA kibocsátása 12,45 millió tonna lehet, ami csaknem 3 százalékos bővülést jelentene a 2017. évihez képest. A kibocsátás növekedését valószínűsítik Braziliában (+2,6 százalék), Kínában (+0,6 százalék), Indiában (+1,2 százalék), Argentínában (+5 százalék) és Ausztráliában (+5,8 százalék). Braziliában 9,7 millió tonna, Kínában 7,11 millió tonna, Indiában 4,3 millió tonna, Argentínában 2,9 millió tonna és Ausztráliában 2,25 millió tonna körül várható a marhahús-kibocsátás 2018-ban. A főbb marhahús-előállító országok közül csak Oroszországban várható a marhahústermelés 1 százalék körüli csökkenése 1,3 millió tonnára.

Az USDA (2017b) 10,06 millió tonnára teszi a világ marhahúsexportját 2018-ra, ami 2,7 százalékkal nagyobb az előző évben nemzetközi kereskedelembe került mennyiségnél. India 1,85 millió tonna marhahúst értékesíthet a külpiacokon 2018-ban, ez 1,4 százalékkal lenne nagyobb volumen, mint a 2017. évi. Brazília marhahúskivitele elérheti az 1,83 millió tonnát (+3,7 százalék), amellyel India után a második legnagyobb marhahúsexportőr lehet. Ausztrália kivitele 5,1 százalékkal 1,5 millió tonnára bővíthet. Az USA a 2017. évinél 2,7 százalékkal több, azaz 1,32 millió tonna marhahúst szállíthat a külpiacokra 2018-ban. A globális marhahúsimport elérheti a 8 millió tonnát 2018-ban, ez 3,1 százalékos növekedést jelentene az

előző évihez viszonyítva. Az USA várhatóan 1,37 millió tonna (+2,4 százalék), Kína pedig 1,02 millió tonna (+10,8 százalék) marhahúst importál 2018-ban. Kínában a termelés kismértékű emelkedéséhez a marhahús iránti erős belpiaci kereslet társul. Japán beszállítása előreláthatóan 4,5 százalékkal emelkedik, ugyanakkor a belső fogyasztás nem változik számottevően. Oroszország (-7,7 százalék) és Hongkong (-3,5 százalék) importjában csökkenés várható, míg Dél-Korea 1,8 százalékkal növelheti marhahús-behozatalát.

Az EC (2017b) szerint az unió marhahústermelése 7,86 millió tonna lehet 2018-ban, hasonlóan a 2017. évihez. A marhahúsimport 318 ezer tonna (+10 százalék) körül várható, ugyanakkor a belső fogyasztás stagnálhat. A marhahúsexport 268 ezerről 271 ezer tonnára bővíthet. A közösségben a marhahús egy főre jutó fogyasztása előreláthatóan 10,8 kilogramm lesz 2018-ban.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Magyarországon 2011 óta folyamatosan gyarapodik a szarvasmarha-állomány. A KSH adatai szerint 2017. december 1-jén 869,7 ezer szarvasmarhát számláltak az országban. Az állomány egy év alatt 2 százalékkal bővült. A szarvasmarha-állomány 59,9 százalékát gazdasági szervezetek, 40,1 százalékát egyéni gazdaságok tartották, ez az arány nem változott lényegesen a 2016. évihez képest. A húshasznú tehénállomány 9 százalékkal 150,5 ezer egyedre, a kettős hasznosítású állomány 2,3 százalékkal 35,9 ezerre emelkedett.

Az élőmarha-import csaknem 20 százalékkal, a marhahúsimport pedig 10,4 százalékkal nőtt 2017-ben az előző évihez képest (7. melléklet). Az élő szarvasmarha csaknem kétharmada Hollandiából, Németországból, Ausztriából és Szlovákiából származott, míg a marhahús 41 százalékát Ausztriából, 17 százalékát Hollandiából, 16 százalékát Lengyelországból, valamint 7-7 százalékát Romániából és Németországból importálták.

Bel- és külpiazi értékesítés

Az AKI vágási statisztikája szerint a szarvasmarha vágása élősúlyban kifejezve 2,8 százalékkal csökkent 2017-ben az előző évihez képest. Az összes vágás 63,5 százalékát adó tehének vágása 4,3 százalékkal, a bikáké 2,1 százalékkal mérséklődött, míg az üszöké 6,8 százalékkal emelkedett.

A Magyarországon nevelt szarvasmarhák jelentős része továbbra is élve került a nemzetközi piacra. Az élőmarha-export 13 százalékkal csökkent (7. melléklet), a legtöbb szarvasmarhát Törökországba szállították, ahová 16 százalékkal esett a kivitel. A második legnagyobb piac Ausztria volt, ahol csaknem 12 százalékkal csökkent a Magyarországról vásárolt szarvasmarhák mennyisége. Az ország marhahúsexportja 2,5 százalékkal mérséklődött a vizsgált időszakban. Az összes kivitt marhahús 58 százalékát Hollandiában és Ausztriában értékesítették. Magyarország élőszarvasmarha-külkereskedelmi egyenlege pozitív volt 2017-ben, azonban romlott a 2016. évihez képest, míg a marhahús külkereskedelmi egyenlege negatív volt és kismértékben romlott az előző évihez viszonyítva.

A piaci árak tendenciája

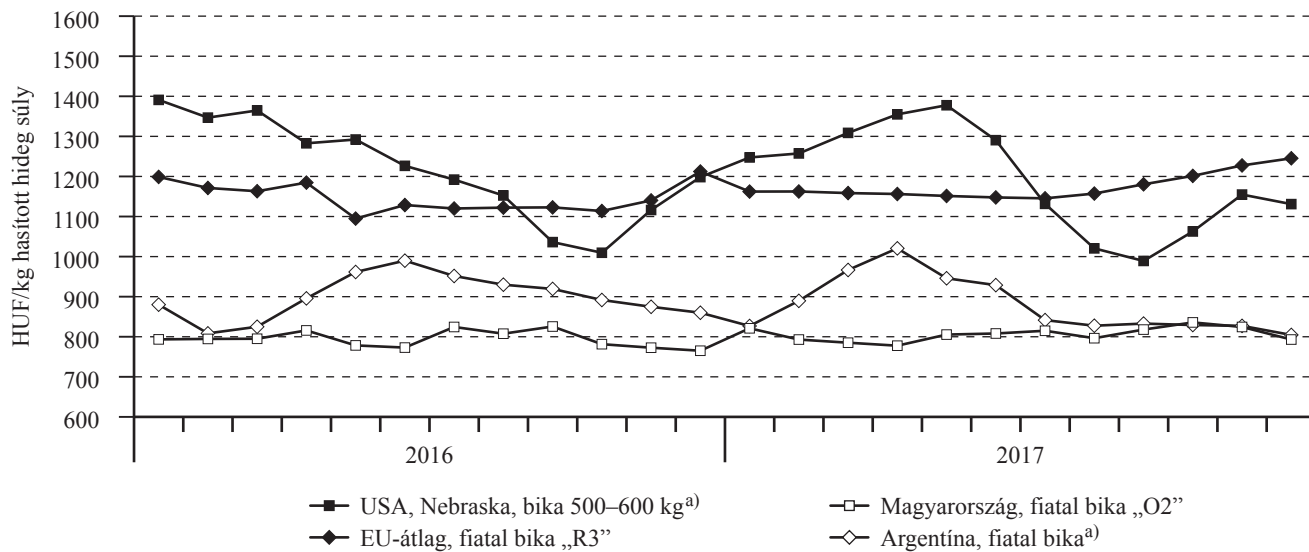
A termelés és a kereskedelem szempontjából meghatározó országok közül az USA-ban a bika ára dollárban kifejezve nem változott számottevően 2017-ben az egy évvel korábbihoz képest, ez forintban 2 százalékos csökkenést jelentett (19. ábra). Az árak stagnálását a belpiaci kereslet és a kínálat hasonló mértékű bővülése okozta. Argentínában a nagyobb marhahúskínálat és az élénk nemzetközi kereslet a bika árának 12 százalékos emelkedését okozta 2017-ben. Brazíliában az erős külpiazi kereslet ellenére a szarvasmarha ára 9 százalékkal múlta alul 2017-ben az egy évvel korábbi átlagárát.

Az EU-ban a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára 3,80 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2017-ben, 3 százalékkal nőtt az előző évi átlagárhoz képest. A tehén „O3” ára (20. ábra) 7 százalékkal 2,91 euró/kilogrammmra, az üsző „R3” ára 1,6 százalékkal 3,87 euró/kilogrammmra emelkedett egy év alatt.

Magyarországon a vágómarha termelői ára 9,5 százalékkal emelkedett 2017-ben az előző évi átlagárhoz képest. A termékpálya további fázisai is követték ez a tendenciát: a csontos marhahús frissen, félben termék ára 5,1 százalékkal; a csontos marhahús frissen, negyedben, eleje termék ára 2,9 százalékkal; a csontos marhahús frissen, negyedben, hátulja termék ára 3,8 százalékkal volt magasabb 2017-ben, mint egy évvel korábban (9. melléklet). A KSH adatai szerint a marharostélyos fogyasztói ára csaknem 4 százalékkal nőtt 2017-ben a 2016. évihez viszonyítva.

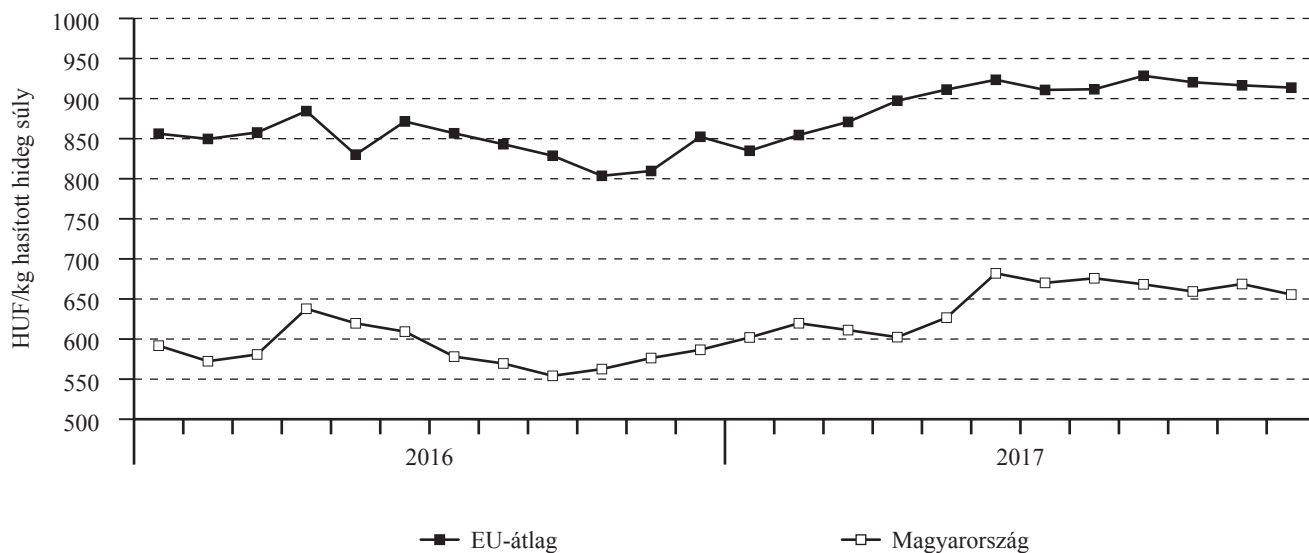
Az EC (2017a) a marhahús világpiazi árának csökkenését valószínűsíti az Európai Unióban, az Egyesült Államokban és Brazíliában is 2018-ra.

19. ábra: A marhahús világpiacon (2016–2017)

^{a)} Átszámítási tényező élő súlyról hasított súlyra 0,63.
 Forrás: Európai Bizottság, USDA, MINAGRI, AKI PÁIR

20. ábra: A vágótehén „O3” vágóhídi belépési ára (2016–2017)

Forrás: Európai Bizottság, AKI PÁIR